

Bewustwording over asbest moet nog groeien in de binnenvaart

In de zeevaart is voor elk schip in kaart gebracht waar aan boord asbest aanwezig is. Op binnenvaartschepen is die informatie vaak niet (volledig) aanwezig. Dat is een gezondheidsrisico voor de opvarenden en degenen die aan het schip werken en kan aanzienlijk voor vertraging zorgen tijdens een werfbeurt.

Kees-Jan Visser — Rotterdam, 12 augustus 2026, 07:29

Roeland Dekker van Eurofins Maritime Services tijdens een inspectie aan boord. In Nederland is Misti een belangrijke leverancier. Foto ter illustratie © Foto Eurofins Maritieme Diensten

De Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) heeft eerder aangekondigd dat er vanaf deze zomer gerichte inspecties komen bij Nederlandse binnenvaartschepen en dat eigenaren moeten beschikken over een asbestinventarisatierapport. De focus ligt op in Nederland geregistreerde binnenvaartschepen die vóór 1994 zijn gebouwd, of op schepen die in het buitenland zijn gebouwd. Aanleiding is dat bij een derde van de motorschepen die worden gesloopt, asbest wordt aangetroffen.

De ILT gaat intensief controleren op de aanwezigheid van een asbestinventarisatierapport in de binnenvaart.

'In 2024 en 2025 werden nog werkzaamheden aan oudere schepen uitgevoerd zonder specifieke asbestinventarisatie', zegt een **woordvoerder** van de ILT. Bij onderzoek bleek vervolgens vaak **wel** asbest aan boord te zijn, terwijl de schipper of eigenaar daarvan niet op de hoogte was. Asbest werd onder meer aangetroffen in remschoenen, pakkingen, isolatiemateriaal in de machinekamer en van uitlaatsystemen, beplating, vloerbedekking, rookgaskanalen, doorvoeringen en egalisatievloeren.

Asbest

'Bij de bouw van binnenvaartschepen werden asbesthoudende materialen toegepast. Sinds 1994 is dat in Nederland verboden. In het buitenland kan dit **verbod** later zijn ingegaan. Maar met het asbestverbod is het probleem niet verdwenen', legt de ILT-woordvoerder uit. 'Het toepassingsverbod hield **niet in dat het reeds toegepaste asbest actief moest worden verwijderd.**'

'Het is dus zeker niet zo dat schepen die na 1994 **zijn gebouwd** asbestvrij zijn', weet Roeland Dekker van Eurofins Maritime Services uit de praktijk. Dat bedrijf deed wereldwijd al duizenden gevaarlijke stoffen- en asbestinventarisaties in de zee- en binnenvaart. 'Tijdens onderhoud, reparaties of refits in het buitenland kunnen asbesthoudende componenten worden toegepast. Of bij de cascobouw. Ook **bij schepen die na 1994 zijn gebouwd.**'

Wanneer asbesthoudende materialen worden beschadigd of verwijderd, kunnen asbestvezels vrijkomen. Blootstelling brengt schadelijke gezondheidsrisico's met zich mee. Daarom is het zo belangrijk dat bekend is waar asbest zit.

Bewustwording

'De asbestwetgeving is erop gericht diffuse verspreiding van asbest naar het milieu en **blootstelling** aan asbestvezels te voorkomen', zegt de ILT-woordvoerder. De inspectiedienst deelt de resultaten van asbestinspecties bij scheepswerven en binnenvaartschepen met brancheorganisaties en vakbladen voor de binnenvaart en gaat nu gericht toezicht houden. Het primaire doel is het creëren van **bewustwording van de verplichtingen ten aanzien van asbest.** 'Een asbestinventarisatie geeft

duidelijk aan **waar asbest aanwezig is**. Daar kan dan bij onderhoud **rekening mee worden gehouden**. **Het voorkomt vertragingen en omzetting.**'

Asbesthoudende isolatie in de machinekamer.

Bij meerdere **overtredingen van de regels** kunnen de werkzaamheden aan boord worden stilgelegd. Ook kan de ILT een waarschuwing geven of een dwangsom opleggen. Bij **ernstige overtredingen** kan de inspectiedienst een proces-verbaal opmaken voor het Openbaar Ministerie. Nederland heeft samen met Australië de sterkste regelgeving op het gebied van asbest. Tijdens ILT-controles aan boord zullen alle mogelijke asbesthoudende **toepassingen** worden geïnventariseerd en wordt gecontroleerd of voldoende maatregelen worden genomen om de risico's te verminderen.

Niet van vroeger

'Wij nemen monsters aan boord van schepen waar mogelijk asbest aanwezig is, **stellen vast of en waar asbest voorkomt**, bepalen welk type het betreft en adviseren vervolgens over beheer of sanering', zegt Dekker over de werkwijze van Eurofins Maritime Services tijdens een rondleiding door het laboratorium in Barendrecht. 'Wanneer asbesthoudende materialen beschadigd raken of verwerken, kunnen asbestvezels vrijkomen. Die vezels kunnen zich via de lucht verspreiden en zijn vaak zo klein dat ze met het blote oog nauwelijks of niet zichtbaar zijn.'

Asbest heeft vele verschijningsvormen en toepassingen. Foto Eurofins Maritieme Diensten

Asbest wordt op de meest uiteenlopende plaatsen aangetroffen. 'En het is zeker geen probleem uit het verleden', zegt Dekker. Hij wijst op recente gevallen waarbij asbestvezels werden aangetroffen in onder meer speelgoed (2026), cosmetica (2018) en straalgrit (2017) dat werd gebruikt bij het onderhoud van de Willemsbrug in Rotterdam. 'Ook op schepen die na 2000 zijn gebouwd, treffen wij nog regelmatig asbest aan. Het materiaal wordt in sommige delen van de wereld **nog steeds toegepast**. Met de **omvang** van de binnenvaartvloot, die gemiddeld ouder is dan de zeevaartvloot, is de kans reëel dat asbesthoudende materialen aanwezig zijn.'

Vertraging

Werven in Nederland vragen steeds vaker om een rapport als een schip binnenkomt voor reparatie, onderhoud of **verbouwing**. Dat is verplicht, maar dit gebeurt dus nog lang niet overal, constateerde de ILT. Naast de gezondheidsrisico's brengt dat ook praktische problemen met zich mee, zegt Dekker: 'Als tijdens het docken onverwacht **asbest wordt aangetroffen**, wordt het werk stilgelegd. Dat zorgt voor vertraging voor de werf en voor de eigenaar. En dus voor extra kosten.'

Tekst gaat verder onder de foto

'Niemand zal verrast worden door asbest tijdens werkzaamheden', zegt Roeland Dekker. Foto Eurofins Maritime Services

'Uiteindelijk draait dit onderwerp natuurlijk niet om **handhaving van administratie**', zegt Dekker. 'Het gaat erom dat monteurs, bemanningsleden, lassers en werfpersonnel weten waar mogelijke asbesthoudende materialen aanwezig zijn. Niemand **moet** verrast worden door asbest tijdens werkzaamheden. Het doel is niet om een rapport in een kast te leggen. Het doel is mensen veilig te laten werken, dat onderhoud voorspelbaar verloopt en risico's vooraf bekend zijn.'